

**ՎԱՀԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԴՅԱՆԻ ԿՅԱՆՔԻ ԵՎ ԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ՏԱՐԵԳՐՈՒԹՅՈՒՆ**

1933 թ. սեպտեմբերի 11-ին ծնվել է Վրաստանի Ախալցխա քաղաքում: Որդին է Առաքել Վահանի Բայբուրդյանի (արհեստագործ) և Թագուհի Հայկի Բայբուրդյանի (տնտեսուհի):

1940-1948 թթ. սովորել է Ախալցխայի հայկական միջնակարգ դպրոցում:

1951 թ. ավարտել է Երևանի 26 կոմիսարների անվան հայկական միջնակարգ դպրոցը և ընդունվել Երևանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտ:

1952-1957 թթ. սովորել և ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի արևելյան (պարսկական) բաժինը: Եղել է Ա. Շիրվանզադեի անվան թոշակառու:

1959-1961 թթ. աշխատել է Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի արևելագիտության սեկտորի Իրանի բաժնում՝ որպես կրտսեր գիտաշխատող:

1961-1964 թթ. սովորել է Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի արևելագիտության սեկտորի ասպիրանտուրայում՝ ուսումնառությունն անցկացնելով Մոսկվայում, ԽՍՀՄ ԳԱ Ասիայի ժողովուրդների ինստիտուտում (ներկայումս՝ ՌԴ ԳԱ արևելագիտության ինստիտուտ):

1965 թ. Մոսկվայում՝ ԽՍՀՄ ԳԱ Ասիայի ժողովուրդների ինստիտուտում, պաշտպանել է ատենախոսություն «Նոր Զուղայի հայկական գաղթօջախը XVII դարում (Նոր Զուղայի դերը Իրանի և եվրոպական երկրների միջև քաղաքական-տնտե-

սական հարաբերություններում)» թեմայով և ստացել պատմական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան:

1965-1980 թթ. աշխատել է Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի արևելագիտության սեկտորում (1971 թ. Արևելագիտության ինստիտուտ)՝ սկզբում որպես գիտական աշխատող, 1966-1987 թթ.՝ նաև որպես գիտական քարտուղար, 1977-1980 թթ.՝ ավագ գիտական աշխատող, արևելյան աղբյուրագիտության պրոբլեմային խմբի վարիչ:

1966-1980 թթ. համատեղության կարգով սկզբում դոցենտի, այնուհետև պրոֆեսորի գիտական կոչումներով աշխատել է Երևանի Խ. Աբովյանի անվան Հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտի ընդհանուր պատմության ամբիոնում:

1975 թ. Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի պատմության ինստիտուտում պաշտպանել է դոկտորական ատենախոսություն «Թուրք-իրանական հարաբերությունները 1900-1914 թթ.» թեմայով և ստացել պատմական գիտությունների դոկտորի գիտական աստիճան:

1979 թ. ստացել է պրոֆեսորի կոչում:

1980-1987 թթ. աշխատանքի է հրավիրվել Երևանի Խ. Աբովյանի անվան Հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտ՝ որպես ընդհանուր պատմության ամբիոնի վարիչ:

1987-1992 թթ.՝ Երևանի Խ. Աբովյանի անվան Հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտի գիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր, 1987-1989 թթ.՝ նույն ինստիտուտի ռեկտորի պաշտոնակատար:

1992-1994 թթ.՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում Հայաստանի Հանրապետության գործերի հավատարմատար:

1994 թ. ստացել է արտակարգ և լիազոր դեսպանի դիվանագիտական աստիճան:

1994-1998 թթ.՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում Հայաստանի Հանրապետության առաջին արտակարգ և լիազոր դեսպան:

1998 թ. ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի արտահաստիքային խորհրդական:

1998 թ. մինչև օրս՝ ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտի Իրանի բաժնի վարիչ:

2000 թ. մինչև օրս՝ Երևանի պետական համալսարանի միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության ամբիոնի պրոֆեսոր:

2001-2008 թթ.՝ Երևանի պետական համալսարանի միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության ամբիոնի վարիչ:

1999-2010 թթ. համատեղության կարգով Երևանի Հր. Աճառյան համալսարանում աշխատել է արևելագիտության և ուսմանագերմանական ֆակուլտետների դեկանի, արևելագիտության ամբիոնի վարիչի պաշտոններում:

1966-2015 թթ. Երևանի Խ. Աբովյանի անվան Հայկական պետական մանկավարժական համալսարանում, Երևանի պետական համալսարանում, Երևանի Հր. Աճառյան համալսարանում վարել է «Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների նոր և նորագույն պատմություն», «Վրաստանի պատմություն», «Իրանի պատմություն», «Հայ դիվանագիտության պատմություն», «Հայկական հարցը և միջազգային դիվանագիտությունը», «Իսլամական գործունը արդի միջազգային հարաբերություններում», «Իրանի երկրագիտություն», «Հայ-քրդական հարաբերությունների պատմություն», «Հայաստանի երկրորդ հանրապետությունը միջազգային հարաբերություններում և արտաքին քաղաքականության արդի խնդիրները», «Իսլամագիտություն» դասընթացները: Ղեկավարել է երկու տասնյակ ասպիրանտների, որոնք պաշտպանել են թեկնածուական ատենախոսություններ: Եղել է մի շարք գիտական, գիտա-

մեթոդական և խմբագրական խորհուրդների անդամ, ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտի և Խ. Աբովյանի անվան Հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի գիտական աստիճաններ շնորհող մասնագիտական խորհուրդների անդամ: Մասնակցել է բազմաթիվ արևելագիտական, հայագիտական միջազգային գիտաժողովների, կոնգրեսների, ինչպես նաև դիվանագիտական «կլոր սեղանների» քննարկումների: